

Tétova írások I.

Nagyapáti Kukac Péter albumát lapozom

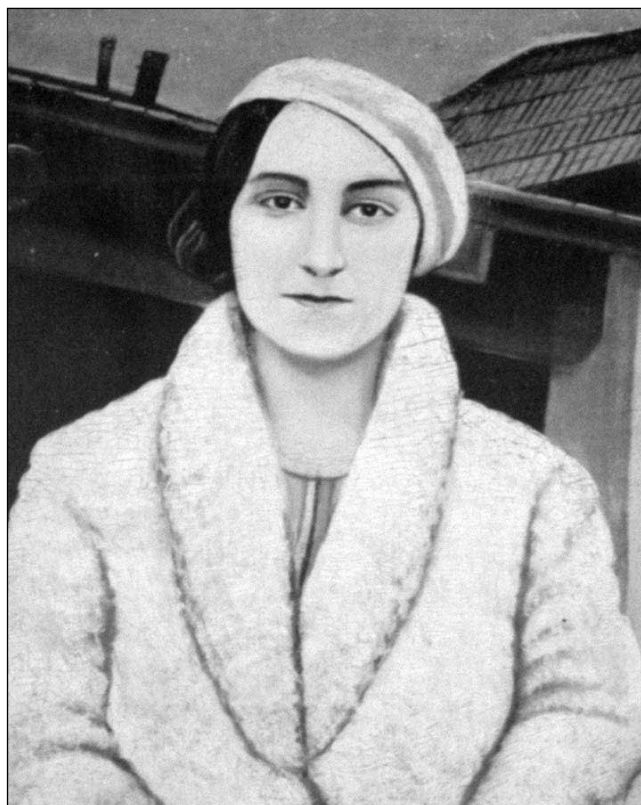
Zentai Tóth Bélának

Fehér a nő, Péter, azon a képen, amit azért festettél akkor éppen, hogy sok gondod közt – lakhatás, meleg ruha, étel-ital – legyen angyalszárny is, ami tart, kitart téged a végtelenbe: a topolyai méhésztartók fölé emel, mert ehhez a méhszárny bizony kevés! Pedig a jó méhésztartó megálmodta: viszik a méhecskék szárnyukon a mézecskeket, idvezült rovararcon naiv felbuzdulás! A zöld fényű nap zöldet pingál: zöld kerítés lécei közt van a mennyország. Lakályos álom ez, Péter: lakja sok méh, lakják tágas, kék kaptárak. A kis udvar fölött vidul az éter. A méhésztartó bajsa alatt délceg pipa mered mézzel teli szép bödönökre: ez a keret, melyben a vízió oly megnyugtató, hisz így többé nem teher az étel, a betevő, van elég! Nyakkendőnyi csík tükrözi az ég azúrját a hortyogó ember mellkasán. És a méhek kasán dönög az elégedettség, a kockás mamusz mintája a rend, kockás napsugár hirdeti is emitt: nincs kihágás, bekockázza a világot a méhésztartó nagyság, a teremtő erő! Ha dolgoznak a méhek, *a gép forog, az alkotó pihen!* Jó ott lenni, Péter? Ahol a mindennapi fájdalom méhcsípésben aprópénzre váltatik, a rémület felkockáztatik? Gyógyszere mindennek a méz-szirup, patika a kas. Mert kell az idill, tegye az emberkaptárt csinos lugassá, mit neki a világégés, népiértés, kilúgozott nyelv és agy, ha a világbékét a méhes nedűje édesíti! Mézzé sűrűsödik a keserűség sója, vajjá köpülve szívekben a vas! És a franciasapkás, a fehér! A nő! Ha kész a kép, fityók tárgyi jár, mi más?! De lehet, még szállást, ételt is szán neked a gazda, ha elégedett. Ám ha mégse, elzavar, nem kapsz semmit érte, hiába dolgoztál, elég a kép, tűzre veti, művész kell ide, nem piktorsegéd, mondja majd haragosan, és az ólban se hálhatsz, nem ütöd meg a méhcsípést, hát megüt ő téged! De vigyáznak itt rád, kegyes a rend, Péter, mindig kapsz ecsetre valót, mert tudják, jó az a világnak, hogy te megfested

őt. Meg a tehenet, a benne lefelől mázsaszámra, mellette a kislegény áll strázsába, bár nem szokne az soha más tájra, mert boldog itt! Rajtad a hosszú szárú, fűzős cipő, mit sose kötöttél be, miért? Fonák szabadságjel egy jelképekkel teletömött korban? Vagy csak lustaság? Vagy mindig másra kellett a pénz, sose cipőfűzőre? És hova vinne téged ez a cipő, ha hajtaná a felbuzdulás, el? Más fény, más fű zöldjére? Ei! A vályogházak tapadós magányából, a fészerek porszemöröméből, a fullasztó ételszag és görnyesztő éhség préséből, vastag földű Bácska kemencés udvarából, ei! A franciasapka alatt betűrt fülű nő: hallani sem akar erről a világról. A topolyai kacsaúsztató vize pedig akkor is csobog, ha lelkedre ül a habja. A kaparó pálinka karc a torkodat marja. A fehér nap fehérré színez. Mint a bácskai dülök bamba szemű bikája, nézi Péter képét a szomszéd tanya gazdája, nézi a fehérséget vöröseres szemével. Fáradt, de nem érzi, mert minden erejével egyet csinál: nézi. Nézi, mert nagy vágya, Péter örökítse meg az ő marháit is, az se baj, ha három-négygel többet fest, mint amennyi van! (Az utókor úgyis mindent elad, eltékozol, hát hadd higgye, gazdag volt a tanyasi úr!) A mézsárga nap mézet pingál, Péteren múlik csak az ecsetkezelés, hogy hány lesz végül a tehen. A topolyai rétre virágot hímez a gazdatekintet, Péter, te csak ferd, akár anyád ha hímezte a kis tisztaszobába a díszpárna korcára aranyló fonállal lánykorának gyöngyevét, napszámos férje oldalán a szalonnaíz után me-rengve. Szalonnafényben ragyognak az álmok is, Péter: vagy mert van, az élvezet. Vagy mert nincs, az vágyakozás. Egyik szem a másikba kutatás, víztiszta bizonyosságot keres. Mint Péter, aki elindult hajszárból, disznósertébből, szalmából készült ecsetével ebből a szalonnaszőr áztat-ta, félelmes világból, és megérkezett: ugyanide. A fehér nő, a franciasapkás vár, néz idegenül va-

lakire a gang előtt, talán épp érkezik vagy indul? Haza? Ide? Oda? A pillanat nem árul el irányt. Pontszerű az idő, látszólag szándéktalan a lány, nem mozog. Üres a tekintet. Halovány. Nyitott a gang, zárt a világ. A kabát szörme, fekete a szemöldök, fehér a sapka, illik a nőre. Csikos a blúza, rejti a bunda. Fehér az arca, színházi a maszkja. Fellépett a vászonra. Milyen a szoknyája? Milyen a foga? Mit álmodhatott utoljára? És te, Péter? Amikor lefestetted őt, mi járt a fejedben? Megkívántad a testet? Beleláttad a kabátba a Nőt? Vagy eleresztetted a selyemvágat az arcra terülni fehérén, mondhatatlan siváran? Mit tud ez a lány? Mit sejt? És mit remél? Miért fehérebb ő, mint bárki más, aki körötted él?

2014

Nagyapáti Kukac Péter: Franciasapkás nő

Erdő Erika Ida verse Csík Mónikához

Azt mondtad rá, női Buddha, ahogy ott ül a fotelban elomolva, lágy és bölcs, álmatagpuha test és penge elme, szép kontrasztban összeforva, ezt mondtad nekem, miközben lestelek a helyzetben, amelyben te őt lesed, leskelünk, az élet már csak ilyen, lesben állunk az élményért, mely lecsap ránk és áldozataivá válunk, alá is

fekszünk, ha maga nem ugrik, de kell, hogy legyen szelíd erőszak, vállunk, hasunk nekifeszüljön, ne legyen katarzistalan ez az élethossznyi évszak, közben Mónikát hallgatjuk, aki mesél, *Hattyúnyakú*, a verseskönyve eleven női kacaj és elfojtott öregasszonyhang, fekete varjú, sírás is van benne és el nem sírt könnyek gyűlnek tócsába, indulni is kell a lázadók után, de ha mégse mész *Rebekával*, mert túl sok minden köt ide, és csak nő nélkül a mosatlan edény égisz éreztető gúlába, és a férjed se kalandor utcazene, ki a pillanatot döfi le, hanem szolid gondolkodású, hosszú távon biztos postai alkalmazott, reménytelen nyugdíjazású, akkor legjobban, ha főzéskor és nagymosáskor elolvasol egy-két Csík Mónika-verset, *gránátalmahúst* majszolsz vagy ribizlit, de azt a vasalt ruha, vigyázz, előled be ne nyelje, mert ott marad a vérfolt utána, hiába nagymostad az egészet 60 fokon, dobhatod a kukába, Mónika verseiben ott vibrál a fényes enyészet, és ahogy olvasod, érzed, mindez a te lelkeddel is rokon, mert a tengeri herkentyűs *bonbont* is szereted, szádban az íze, a vers szerint oszol a nyállal és veled egyggyé, és azt az ölelést is – úgy rémlik – ismered, amelyből egy *hattyúnyak* el-kihajol, merevül benne az idegen érzés hegyggyé, és azt a *lányt*, nagy *pocakkal*, aki a konzolidált határokon átbújt, hogy szembesítsen: magad is lehetnél ő, aki a padon ülve dacosan alápiszkál a nyárspolgári élet könnyen felpattogzó lakkjának, és közönyösen mutatja neked, mi van a máz alatt: rothad, ami marad, és lehetnél *Laura* is, aki *versalany*, lehetnél, aki ha csíkverset olvas, kocka is és gömb, és itt, ahogy nézzük őt, női Buddhánkat a fotelban elomolva, lehetnél akár nyakában a gyöngy, és adhatnál neki egy *hosszúkás dolgot*, hogy megmosolyogtasd, Sigmundra gondolva, evezőlapátot, répát, fakanalat vagy pici pendrájvot, amit a géplukba, ugye, beteszünk, legyen valami pszichoanalitikusan izgi mutatvány, amin majd mindketten nevetünk: ő meg én, Mónika, a Csík és Ida, az Erdő. Fényes a hajunk. Kerek a mellünk. Két nő.

2013. július

A dőlt betűvel jelölt fogalmak, személyek Csík Mónika Hattyúnyakú című verskötetében szerepelnek.

Embertársunk közül

Én nem szeretem a verseket. Mert tudod, engemet úgy földegesítenek, szintiszta, vérvörös düh leszek. Én a szép, nagy meztelen testeket szeretem, a nudira is ezért megyek, amikor csak lehet. Nézni jobb ám, sokkal, mint a tévét egyedül otthon, most még hideg is van benn, nem tudok fölfűteni: lenn jég, fönn verem. Cukrom van különben, napi négyszer szúrok, tudod, télen nem vagyok a nudin, nem segít más, csak az inzulin. Amúgy megbízható vagyok nagyon, a lakásba be lehet engemet engedni, nénit, bácsit, tudod, öreget ellátok, bevásárolok, ha tudsz ilyet, szólj nekem, kell a bevétel, hogy legyen étel, cukrosoknak drágább az is. Tudod, én megmondom, ha hamis. A kártya. Rendes vagyok, nincs rám panasz, de ez nekem sovány vigasz. Így. Persze, tetszett azért a szavalt, bír a hangod sok erővel, bár verset nem kéne, inkább jó nótákat! Mikor a juhász a pajtába méne... Tudod? Ja, meg

világnézetileg is meghatározott vagyok, zsidót, cigányt és buddhistát nem ápolok, pénzért se, inkább a fázás. Most különben van reményem, hogy lesz már nász, megismerkedtem a bálon egy tojóval, kb. 60, de nem kilóra, hanem korra. Jó földies, nem kéreti ám magát, jó tökgyalu, magabiztos, húsos. Maga biztos nem fázik éjjel, tudod, mondtam is neki nagy szenvedéllyel. Aztán látta, stramm gyerek vagyok! Mer' az vagyok ám, cövek! Csak a verseket, azokat, na, nem szeretem, sőt, mint a szart, utálom. De te jól mondtad azér', rímelt is szépen, csak idegesít. Azt szeretem, ha a kezén is látszik, arcán is: dolgos, mint én. Serény. Nem finomkodik. Nem szaval. Nem verselkedik. Szerény. Majd gyertek el egyszer. Hozzám. Ha többen vagyunk, beleheljük, mint még soha. Meleg lesz végre a szoba. Hozz már pár nótát, meg csak úgy, beszélgetni. De jól öltözzetek fel! Tudod. Kell a meleg ruha, érkezéskor hideg van. Vastag zokni.

2013. december

